

Revoliucija No 9. Kaunas 1970

5 Votes

Pagal neparafuotą kultūrinių mainų programą su knygos "Lietuvos rokas: ištakos ir raida" autorium ir sudarytoju, www.radikalai.lt – [naujo kultūros žurnalo – redaktorium Mindaugu Peleckiu](#), publikuojame sutrumpintą straipsnį, parengtą pagal "Pirmoji diskoteka Lietuvoje ir visoje TSRS: Kauno hipiai, Raganiai, Company, Smūtkeliai, Nuogi ant slenkščio" studiją apie Kauno progresyvos muzikos ištakas ir jos varomąją jėgą – Kauno hipius 1969 -1975.

Glūkoidams – Rimvydui Aglinskui (Vidukui), jo broliui Algiui, Romui Zdanavičiui (Romėnui), Igoriui Riabovui, jo sesei Jannai, Vytautui Palubinskui (Stygai), Sigitui Kizalaj (Kefui), Vladui Dimavičiui (Kapitonui), Gintui Unguraičiui (Dzilbui), Vidminui Grabauskui (Vidmai), Arvydui Brazdžiui (Šmitui), Staskai, Laimai ir Elei ([iš filmo "Diagnozė – Gėlių vaikai"](#)), Valdui Griškoniui, kitiems tas laikotarpis buvo Revoliucija No 9 pagal bitlus ir bandymas pažvelgti, kas yra už durų (pagal The Doors – Break On Through). Šis straipsnis turi glaudžių sąsajų su maištaujančio jaunimo proveržiais Kaune, tragiško likimo Viliampolės ir buvusio alytiškio [Romo Kalantos žūties paminėjimo](#) keturiasdešimtmečiu. Nepamirškime ir [poeto-hipio Rimo Buroko](#). Balandžio mėnesį jam būtų sukakę 59 metai. Neabejoju, jei Rimas būtų gyvas, glūkoidų sesijose prie Glūko deklamuotų savo naujausią kūrybą. Beveik visus Raganių, Gintarėlių, Gėlių muzikantus, Company narius pažinojome "iš matymo", kai kuriuos asmeniškai. Gerai prisimenu, kai Visvaldas Žalnierius padainavo keletą Bee Gees baladžių Kauno Medicinos institute šokių vakare. Gal po to ir buvo "įkorporuotas" į Raganius, taip kaip rašoma šiame straipsnyje. Įdomu prisiminti pirmųjų roko festivalių užuomazgas Kaune apie 1970 metus ar pirmąsias diskotekas Kauno Politechnikos Instituto studentų kavinėje "Saulutėje". Straipsnyje vaizdžiai aprašomi atvykusių svečių iš Vidurinės Azijos, Kaukazo ar Sibiro įspūdžiai, kurie "jautėsi lyg patekę į vieną iš tokių pasaulinių hipių ir roko centrų kaip Liverpulis, Londonas ar San Franciskas".

Glūkoiduose skelbiame sutrumpintą versiją. Visą "Pirmoji diskoteka Lietuvoje ir visoje TSRS: Kauno hipiai, Raganiai, Company, Smūtkeliai, Nuogi ant slenkščio" studiją perskaitysite www.radikalai

RAGANIAI

Viršuje: V. Žalnierius, V. Kotčegarovas, viduryje: A. Adomaitis, A. Goldšteinas, V. Žalnierius, N. Gitkindas, antras smuikininkas,

.....

NUOGI ANT SLENKŠČIO (NAS, 1970-1974)

1970 m. KPI studentai ir POP klubo Smūtkeliai dalyviai Antanas Stancevičius ir Česlovas Paplauskas nusprendė suburti ansamblį. Antanas Stancevičius turėjo muzikinį išsilavinimą, todėl ėmėsi meno vadovo pareigų. Česlovas Paplauskas buvo atsakingas už ansamblio aparatūrą. Prie jų prisijugė gitaristas (solinė gitara) ir smuikininkas Mindaugas Pavalkis, vokalistas Paulius Kliukevičius, Otas Kairys – bosininkas. Grupės pavadinimas buvo „pasiskolintas“ iš humoristo Horacijaus Drapako (tikr. Aleksas Dabulskis, g. 1934).

1971 m. – pirmieji pasirodymai KPI šokiuose. Muzika – progresyvusis rokas, pernelyg intelektualus šokiams, patikęs Kauno hipiams. 1972 m. G.Kuprevičiaus organizuotoje „Muzikinėje savaitėje“ buvo atliktas A.Stancevičiaus stambios formos roko kūrinys, primenantis roko operą, – Antimalda. 1973 m. Gintarinės triūbos festivalyje atlikus šį kūrinį, grupė diskvalifikuota už religinę propagandą. Su grupe grojęs Aleksandras Jegorovas-Džyza saugumo buvo priverstas iškelti į Krasnodarą. Nors atėjo būgnininkas Arvydas Joffė, bosininkas Feliksas Ratomskis iš Dainių, vokalistas Algis Rimaitis, grupei leista groti tik pramoginę muziką. Grupė iširo.

„Nuogi ant slenksčio”. Česlovo Paplauskos asmeninio archyvo nuotr.

Pasakoja Inžinierius, kokybiško muzikos atkūrimo sistemų kūrėjas, žurnalo STUDIO tekstų autorius, lietuviškos akustinės sistemos NIDA autorius, forumų „Audioforumas“ ir „Elektronika“ dalyvis Č. Paplauskas: „Plačiau apie NAS „Antimalda“. Kūrinį sukūrė NAS meno vadovas Antanas Stancevičius. Kaip minėjau, mudu su Antanu S. taip pat dalyvavome „Smūtkeliuose“. „Antimalda“ buvo stambesnės apimties kūrinys, kokių anais laikais dar nebuvo. Liaudis vadindavo - „Rock opera“, nors tai nebūtų tiesa. Iš tiesu, kūrinys turėjo kelias temas ir tam tikrą muzikinę plėtotę. Trukmės tiksliai neprisimenu, bet ji buvo gal 20 min. Pradžioje Antanas kūrinį pavadino „Malda“, bet toks pavadinimas aiškiai netiko ideologiniam Tarybinės ideologijos formatui. Kai į perklausą atvyko Giedrius Kuprevičius, suradome „kompromisą“, pervadindami jį „Antimalda“ (mano pasiūlymas). Beje, Giedrius K. pasakė – „aš tokio kūrinio nesukurčiau...“ ir tai glostė mūsų savimeilę. Antimaldą ir kitus kūrinius NAS publikai pristatėme Kauno ansamblių apžiūroje, vykusioje Kauno profsąjungos rūmuose. Ažiotažas buvo didžiulis, rūmų didžioji salė buvo sausakimša. Viena iliustracija – Antanas nubėjo namo persirengti, tai į salę papulti pro duris nebegalėjo – jį žmonės rankomis įkėlė pro pravirą tualetu langą! Žodžiu, peržiūros-konkurso komisija kūrinyje „išgirdo“ žodžius „Dieve, meldžiu...“, pasikartojančius ne viename posme, kūrinį įvertino „antitarybinis“, o NAS diskvalifikavo... Netrukus po šio incidento, NAS sudėtis pasikeitė, o galiausiai, Antanas pradėjo dirbti su kitu kolektyvu ir kitoje vietoje („Kauno audiniai“). Objektiviai aplinkybė buvo ir tai, jog mes baigėme institutą (KPI), pradėjome kurti šeimas (mano atvejis)... Laikas paminėti, kad NAS grojo vienas žinomiausių Lietuvos „disidentų“ Džyza (Aleksandras Jegorovas – nuostabus žmogus, Rock‘o žinovas. Siela mūsų Džyza buvo hipis ir... puikus Vakarietiško rock‘o improvizuotojas!). Ansamblyje savo muzikinę karjerą pradėjo Arvydas Joffė, pakeitęs iki tol mušamaisiais grojusį Džyzą. Eilučių autorius NAS grojo vargonais. Visi dainuodavome. Kadangi esu labiau inžinieriškos prigimties, mano atsokomybė grupėje buvo aparatūra, kurią visą pasigaminome patys. Anuomet „groti“ būtinai reišė turėti aparatūrą ir žinoti ką nori publikai pasakyti savąja muzika. Abi dalys buvo būtinos ir neatsiejamos. Tikriausiai sunku dabar įsivaizduoti, bet norėdami groti, turėjome pasigaminti net mikrofoninius stovus – nieko tuomet nebuvo galima nusipirkti! Pasikartosiu – klube „Smūtkeliai“ mudu susipažinome su Antanu S. ir sutarėme įkuriame grupę. Antanas pasikvietė Mindaugą Pavalkį, kartu suradome kitus muzikantus ir taip prasidėjo NAS gyvavimas. Pavadinimą „Nuogi ant slenksčio“ pasiūlė Antanas, o aš sunešiau turėtus muzikavimo įrenginius. Griebiau gaminti gitarinius pedalus, efektų blokus, mikrofonų stovus, projektuoti stiprintuvus ir gaminti kolonėles. Tiesa, instrumentai (vargonai, gitaros ir mušamieji) buvo pramoniniai: dalis atiteko po KPI grupės „Kertukai“ išsisklaidymo, kitus atsinešė muzikantai... Be paminėtų NAS dalyvių reikia išskirti Mindaugą Pavalkį (solinė gitara ir smuikas) – Mindaugas buvo ilgametis dalyvis.

Kaip reiktų vertinti NAS Lietuvos Rock‘o kontekste? Be abejonės buvome kitoniški. Pradžioje klausytojai mumis nusivylė ir šokių vakarui Radioelektronikos/Automatikos fakultete teko groti pustuštėje salėje. Mažai kam tuomet buvo idomu girdėti lietuviškų dainų interpretacijas ir aplamai, lietuvišką dainavimą – daugelis norėjo Vakarietiško „šlagerių“, kokius atlikdavo „Gintarėliai“,

„Gėlės“, „Vaizbūnai“ ar „Dainiai“... Beje, NAS irgi grojo Vakarų kūriniai, bet tai buvo kitokio stiliaus kūriniai: Doors, Black Sabbath, Emerson Lake and Palmer, Deep Purple ir pan. Netrukus tai „suveikė“ – atsirinko publika, ištroškusi „gilesnio“ rock'o ir NAS netrukus buvo įvardijama „avangardinio“ rock'o puoselėtoja. Sureikšminti savo veiklos nenorėčiau – tai buvo mūsų jaunystės savasties ieškojimai, bet tikrai joks „žygdarbis“...

„Nuotraukų kokybiškų neturėjome, nes fotografija anuomet buvo kitame išsivystymo lygyje. O ir reikšmės tam neteikdavome. Kaip nebūtų gaila, įrašų visai neturime. Tiesa, tą grupių apžiūrą-konkursą filmavo televizija, bet nesu medžiagos matęs. Aplinkybės aiškios – mes balansavome ant ideologinės britvos ašmenų, todėl nebuvo viešinami“.